

1 PITA

¹ E Pita. Yesus Kristus na e qariñbej deqa e aqa anjam mare mare laqnum. Ningi nunjo segi segi qure utru uratosib jaraiyosib sawa sawa kalil keretosib di unub. Ningi Pontus sawa ti Galesia sawa ti Kapadosia sawa ti Esia sawa ti Bitinia sawa ti di unub. E anjam endi neñgreñyosim nunjoq qarinyonum. ² Tulañ nami Abu Qotei a niñgi qa qalieosiq giltnej. A degyej. Di kiyaqa? Aqa Mondor na niñgi aqa segi kumbra boleq di atimqa niñgi Yesus Kristus aqa anjam dauryqajqa deqa. Yim aqa leñ aiyej qaji dena niñgi yansñgwajqa deqa. O ijo was, Qotei a niñgi qa are tulañ boleiyimqa niñgi geregere lawo na soqniy.

Qotei a ñambile boledamu lan goge dia iga gereiyetnej unu

³ Iga gago Tamo Koba Yesus Kristus aqa Abu Qotei aqa ñiam soqtoqnqom. Qotei a iga qa tulan dulosiqa ñambile bunuj egej. A na Yesus Kristus subq na tigeltej gam dena iga ñambile bunuj egej. Ñambile bunuj dena iga singilatgeqnu deqa iga ingi bole bole Qotei na mondon egwas qaji deqa tarinjoqnsim unum. ⁴ Ingi bole bole di ugeqa keresai. A koboqa keresai degó. Qotei na lañ goge dia niñgi gereiyetnej unu. ⁵ Niñgi Yesus qa nunjo areqalo singilateqnub deqa Qotei aqa singila kobaquja na niñgi taqatnejgejunu. Deqa diño batiamqa Qotei na niñgi torei elenqas. Kumbra di brantim niñgi unqab.

6 Qotei na niŋgi degsim eleŋqas deqa niŋgi tulan areboleboleinqeñnu. Gulbe utru segi segi na niŋgi jaqatin eŋqeñnu di uŋgum. Sokiñala gulbe di olo koboqas. **7** Gulbe deqaji nuŋgoq boqnimqqa niŋgi nuŋgo areqalo Yesus qa bole siŋgilatqab kiyo sai kiyo di Qotei a unqas. Yimqa mondon dijø batiamqqa Yesus Kristus a brantosim a niŋgi qa tulan areboleboleiyim niŋgi binjŋgosim ñam koba eŋwas. Iga qalie, gol a ingi tulan boledamu. Tamo naŋgi ɣamyuwo na gol koitoqnsib dena qalieeqnub, gol di bole kiyo sai kiyo. Dego kere nuŋgo areqalo Yesus qa siŋgilateqnub qaji di tulan bolequa. Nuŋgo areqalo dena gol agi ugeosim koboqas qaji di tulan buŋyejunu. **8** Nami niŋgi Yesus unosaioqneb. Bini degó niŋgi a unosaieqnub. Ariya niŋgi a tulan qalaqalaiyoqnsib a qa nuŋgo areqalo siŋgilatoqnsib a qa tulan areboleboleinqeñnu. Nuŋgo arebolebole dena mandam qaji arebolebole kalil tulan buŋyejunu. Nuŋgo arebolebole di aqa utru iga na dauryosim ubtqa keresai. **9** Niŋgi Yesus qa nuŋgo areqalo siŋgilateqnub deqa Qotei na niŋgi eleŋqas.

10 Qotei na niŋgi eleŋqajqa anjam di aqa medabu o qaji tamo naŋgi nami maroqneb. Naŋgo anjam di aqa utru naŋgi qalieqa osib deqa geregere ɣamoqnsib wauoqneb. **11** Kristus aqa Mondor a naŋgo are miliqiŋ di sosiqa naŋgo medabuq na anjam endegsi babbosiq maroqnej, “Bunuqna Kristus a jaqatin osim moisim olo subq na tigelosim laŋ qureq oqsim dia a ñam koba ti sqas.” Qotei aqa medabu o qaji tamo naŋgi endegsib nenemoqneb, “Kristus a batí gembu bqas? Kumbra kiye namoqna brantim Kristus a bunuqna bqas?”

12 Onaqa Qotei na kamba naŋgi endegsi minjrej, “Anjam niŋgi mareqnub qaji di aqa damu nuŋgo bati qa brantqasai. A bunuqna brantqas.” O ijo was, Qotei na niŋgi eleŋqajqa anjam di aqa medabu o qaji tamo naŋgi nami maroqneb. Onaqa bunuqna a na aqa Mondor Bole qarinyonaqa laŋgoge na aisiq Qotei aqa anjam maro tamo naŋgi singilatnjroqnej. Yeqnaqa naŋgi Kristus aqa anjam bole plaltoqnsib niŋgi merngoqneb. Anjam bole di aqa utru Qotei aqa laŋ aŋgro naŋgi geregere qaliejqajqa are koba unu.

Qotei na iga aqa segi kumbra boleq di sqajqa osiqli metgej

13 Deqa niŋgi nuŋgo walwel geregere taqatqajqa are qaloqniy. Osib mondon Yesus Kristus a olo laŋ qureq na brantosim niŋgi qa are boleiyqajqa deqa tarinjoqnsib soqniy. **14** Sosib niŋgi aŋgro du du bulosib Qotei aqa anjam geregere quisib dauryoqniy. Nami niŋgi Qotei qaliesai deqa niŋgi nuŋgo areqalo uge uge dauryoqneb. Ariya bini niŋgi kumbra di olo dauryaib. Uratiy. **15** Qotei a gaigai aqa segi kumbra boleq di sosiq dauryeqnu. Deqa niŋgi degó Qotei aqa kumbra boleq di sosib dauryoqniy. Utru deqa Qotei na niŋgi metŋgej. **16** Agi Qotei aqa anjam bei nami endegsib neŋgreŋyebe unu, “Niŋgi ijo kumbra boleq di sosib dauryoqniy. Di kiyaqa? E degó ijo segi kumbra boleq di sosim dauryeqnum.”

Kristus aqa leŋ aiyej qaji dena Qotei na iga awaigej

17 Niŋgi Qotei endegsib meteqnub, “O gago Abu.” Qotei aqa ɻamgalaq di tamo uŋgasari kalil

naŋgi kerekere unub deqa a kumbra qujai na naŋgo une qa peginjreqnu. A naŋgo segi segi wau unoqnsiq dena naŋgi peginjreqnu. Deqa ningi endegsib maroqniy, “Mandam endia gago qure utru sosai.” Deksib maroqnsib Qotei qa ulaoqnsib aqa sorgomq di geregere soqniy. ¹⁸ Ningi qalie, nami ningi nuŋgo moma naŋgo kumbra uge uge dauryoqnsib soqneb. Sonabqa Qotei na olo nuŋgo uneq na niŋgi awaingej. Mandam qa ñoro ti gol ti silva ti koboqas qaji dena Qotei na ningi awaingosai. ¹⁹ Kristus aqa len aiyej qaji dena ningi awaingej. Kristus aqa len di tulan bolequja. Kaja du du nami Qotei atraiyoqneb qaji naŋgo jejamuq di yu bei saiqoji. Dego kere Kristus aqa jejamuq di une bei saiqoji. ²⁰ Tulan nami Qotei a mandam atosaisosiqa a Kristus qa qalieosiq giltej. Ariya bini diŋo bati jojomqo deqa Qotei a niŋgi qa osiqa Kristus qarinjyonaq bej. ²¹ Bosiq niŋgi aqaryaingej deqa niŋgi Qotei qa nungo areqalo siŋgilatoqnsib unub. Kristus agi moinaqa Qotei na olo subq na tigeltoсиq metonaqa a laŋ qureq oqsiq dia ñam kobaquja ej. Utru deqa niŋgi Qotei qa nungo areqalo siŋgilatoqnsib a qa tariŋoqnsib unub.

Iga segi segi qa qalaqalaiyo kumbra yoqnqom

²² Niŋgi anjam bole dauryosib nungo qunun yansobuleb. Utru deqa niŋgi na nungo Kristen was naŋgi bole qalaqalainjreqnub. Ariya kumbra di niŋgi olo torei siŋgilatosib segi segi qa qalaqalaiyo kumbra yoqnsib soqniy. ²³ Niŋgi ingi meli bulosib ñambile bunuj eb. Ingi meli ugeqas qaji dena niŋgi ñambile osai. Ingi meli gaigai sqas qaji dena niŋgi ñambile eb. Ingi meli di Qotei aqa anjam. Anjam

di ɳambile ti. A gaigai sqas. ²⁴ Agi Qotei aqa anjam bei nami endegsib neŋgreŋyeb unu, “Tamo uŋgasari naŋgi mandamq endi bati olekoba sqassai. Niŋ a gaigai kangraŋeqnaqa balamtamo aqa so a sokiňalayoqnsiq uloŋeqnu dego kere tamo uŋgasari naŋgi urur koboqab. Naŋgo ſnam balamtamo aqa so bulosim uloŋqas. ²⁵ Ariya Tamo Koba aqa anjam a bati gaigai sqas.” O ijo was, anjam bole di agi Yesus aqa anjam maro tamo naŋgi palontoqnsib niŋgi merŋgoqneb.

2

Yesus a tal ai bul

¹ Niŋgi ɳambile bunuj eb deqa niŋgi kumbra uge kalil uratiy. Gisaj anjam ti maqu kumbra ti are uge ti yomu anjam ti kalil di ningi torei uratekritiy. ² Iga qalie, aŋgro mom naŋgi muŋgum qaŋ uyuqajqa qarnjreqnu. Dego kere niŋgi muŋgum qaŋ bolequja Qotei aqaq na beqnu qaji di oqajqa are qaloqniy. Muŋgum qaŋ di Qotei aqa anjam. A jiga bei saiqoji. Muŋgum qaŋ dena nunjgo qunuŋ aqaryaiyimqa niŋgi tulan boleosib ſingilaqab. Yim Qotei na niŋgi elenqas. ³ Tamo Koba a na niŋgi kumbra bole engeqnu. Aqa kumbra di niŋgi uyo oneiyoqnsib mareqnub, “Bole.”

⁴ Tamo Koba a tal ai bul ſingila na tigelejunu. Tal ai di ɳambile unu. Niŋgi tal ai deq boiy. Tal ai di tamo qudei na unsibqa uge qa marsib taqal waiyeb. Ariya Qotei na olo tal ai di giltosiqa marej, “Tal ai di tulan bolequja.” ⁵ Niŋgi dego tal ai bul ɳambile unub. Qotei aqa Mondor na niŋgi aqa segi tal sqa marsiqa niŋgi gereiŋgeqnu. Deqa niŋgi

Qotei aqa atra tamo bolequja sosib Yesus Kristus aqa ñam na nuŋgo segi jejamu Qotei atraiyoqnib a niŋgi qa tulanq arearetoqnqas.

⁶ Qotei aqa anjam bei nami endegsib neŋgreŋyeb unu, “Niŋgi quiy. E na tal ai qujai giltosim tal singilatqajqa deqa tumaq di tigeltem unu. Tal ai di tulanq bolequja. A singila koba. E na Saion manaq di tigeltem unu. Deqa tamo naŋgi tal ai di osib naŋgo areqaloq di singilatqab di naŋgi jemainjrqasai.” ⁷ O ijo was, tal ai tuma qaji di agi Kristus. Niŋgi Kristus qa nuŋgo areqalo singilateqnub deqa niŋgi mareqnub, “Tal ai di tulanq bolequja.” Ariya tamo naŋgi Kristus qa naŋgo areqalo singilatosaeqnub qaji naŋgi tal ai di uge qa mareqnub. Agi Qotei aqa anjam bei nami endegsib neŋgreŋyeb unu,

“Tal gereiyo qaji tamo naŋgi na tal ai di arqsibqa uge qa marsib taqal waiyeb. Onaqa tal ai di Qotei na olo osiq tumaq di tigeltej unu.”

⁸ Qotei aqa anjam bei dego nami endegsib neŋgreŋyeb, “Tamo qudei naŋgi tal ai di quraqyoqnsib mangaleqnub.” O ijo was, tamo naŋgi di Qotei aqa anjam gotranyeqnub. Utru deqa naŋgi tal ai di quraqyoqnsib mangaleqnub. Qotei a nami marej, “Naŋgi tulanq padalqab.”

⁹ Ariya Qotei na niŋgi gilŋgej deqa niŋgi aqa atra tamo sosib a ombla mandor kokba tigelonub. Tigelosib niŋgi aqa segi kumbra boleq di sosib dauryeqnub. Niŋgi aqa segi tamo uŋgasari tinqin unub. A na niŋgi gilŋgej deqa niŋgi aqa so bole kalil ubtekritoqnsib mare mare laqnub. Nami niŋgi ambruq di soqneb deqa Qotei na niŋgi metŋgonaqa niŋgi ambru uratosib suwaŋqoq

beleñeb. Suwañjo di tulanj bolequja. ¹⁰ Nami ningi tamo uñgasari lañaj soqneb. Ariya bini niñgi Qotei aqa segi tamo uñgasari unub. Nami Qotei a ningi qa are boleiyosaioqnej. Ariya bini a ningi qa are boleiyeqnu.

Iga Qotei aqa wau tamo bole sqom

¹¹ O ijo was bole, niñgi mandamq endi yañj tamo bulosib unub deqa e niñgi endegsi merngwai. Nuñgo areqalo namij ti nuñgo qunuñ ti ombla qoteqnub. Deqa niñgi nuñgo areqalo namij torei qoreiyiy. ¹² Bini niñgi sawa bei bei qaji nañgo ambleq di unub. Deqa niñgi nañgo ñamgalaq di kumbra bole bole dauryoqniy. Dauryoqniib nañgi nuñgo kumbra di unoqnqab. Unoqnsib nañgo yomu anjam ningi qa mareqnub qaji di nañgi uratosib mondon une pegiyo bati qa nañgi Qotei aqa ñam soqtoqnqab.

¹³ O ijo was, niñgi Tamo Koba a qa are qaloqnsib sawa taqato qaji tamo nañgi ti mandor kokba ti nañgo anjam dauryoqniy. ¹⁴ Osib tamo gate nañgo anjam dego dauryoqniy. Tamo gate nañgi di agi mandor kokba nañgi na qarinjreqnab giloqnsib tamo uñgasari kumbra uge uge yeqnub qaji nañgi kamba awai uge enjreqnub. Osib tamo uñgasari kumbra bole bole yeqnub qaji nañgo ñam soqtetnjreqnub. ¹⁵ Qotei aqa areqalo agiende. Niñgi kumbra bole bole yoqnibqa nanari tamo agi niñgi yomuinjgeqnub qaji nañgi nuñgo kumbra di unsibqa nañgo anjam uge di olo uratosib mequmesqab. ¹⁶ Bole, niñgi tamo bei aqa sorgomq di sosai. Niñgi deqa are qaloqnsib walweloqniy. Ariya niñgi endegsib are qalaib, “Iga tamo bei aqa

sorgomq di sosai deqa uñgum, iga kumbra uge uge yoqnqom.” Niñgi degsib are qalaib. Niñgi Qotei aqa kañgal tamo bul unub deqa niñgi aqa sorgomq di soqniy. ¹⁷ Niñgi tamo uñgasari kalil nañgi kumbra bole bole osornjroqniy. Osib nuñgo Kristen was nañgi qalaqalainjroqniy. Niñgi Qotei ulaiyoqniy. Niñgi mandor kokba nañgo ñam soqtetnjroqniy.

Iga Kristus aqa kumbra dauryoqnsim jaqatinj qoboïyoqnqom

¹⁸ O kañgal tamo, niñgi nuñgo wau qa gate nañgo sorgomq di sosibqa nañgo anjam dauryoqniy. Wau qa gate bole nañgo anjam segi dauryoqnaib. Wau qa gate uge nañgo anjam dego dauryoqniy.

¹⁹ Niñgi Qotei qa are qalsib wau bole yib nuñgo wau qa gate nañgi laña jaqatinj eñgwab di uñgum. Niñgi jaqatinj di qoboïyoqniy. Yimqa Qotei a nuñgo kumbra deqa tulanj areboleboleiyqas. ²⁰ Ariya ningi wau uge yib nuñgo wau qa gate nañgi deqa lunçib ningi jaqatinj qoboiyqab di Qotei a ningi awai bole eñgwasaí. Niñgi wau bole yib nuñgo wau qa gate nañgi na lunçib ningi jaqatinj qoboiyqab di Qotei a nuñgo kumbra deqa tulanj areboleboleiyqas.

²¹ Kristus a dego niñgi aqaryaingwa osiqa jaqatinj qoboiyosiq moiyej. Aqa kumbra di a na niñgi osornjej deqa niñgi kamba aqa kumbra di dauryosib jaqatinj oqnsib soqniy. Qotei a niñgi degyqa osiqa metñegej. ²² Kristus a une bei yosaioqnej. Aqa medabu na gisanj anjam bei dego marosaioqnej. ²³ Jeu tamo nañgi na a misilinyoqnsib anjam uge uge minjeqnab a deqa kamba anjam uge bei nañgi

minjrosaioqnej. Nañgi a jaqatinj koba yeqnab a deqa olo nañgi jaqatinj enjrqajqa marosaioqnej. A aqa segi jejamu osiqa Qotei aqa bañq di uratej. Qotei agi iga geregere pegigeqnu qaji. ²⁴ Kristus a gago une kalil qoboiyosiqa aqa segi jejamuq di gago une atsiqa a ñamburbasq di iga qa gainej. Iga moiyobulosim olo ñambilə sosim une aqa kumbra uratosim kumbra bole yoqnqajqa deqa osiqa ñamburbasq di iga qa gainej. Jeu tamo nañgi na Yesus qalougetosib jaqatinj koba yeb. Aqa jaqatinj dena a na iga olo boletgej.

²⁵ Nami ningi kaja bul sosibqa nuñgo segi areqalo na aleloqnsib laqneb. Ariya bunuqna ningi Mandor Yesus aqa areq beb deqa a na nuñgo qunuñ geregere taqatejunu.

3

Tamo uña wo nañgi kumbra bole yoqnebe

¹ O uñgasari, ningi nuñgo gumbuluñ nañgo sorgomq di soqniy. Nuñgo gumbuluñ qudei nañgi Qotei aqa anjam dauryosaiabqa di unjum, ningi mequmesosib nañgo ñamgalaq di kumbra bole bole yoqniy. Yibqa nañgi unsib dena nañgi are bulyqab. ² Ningi degsib kumbra bole na walwelosib nañgo sorgomq di soqniñ nañgi unsib marqab, ningi uñgasari bole. ³ Ningi nuñgo jejamu walatqajqa are prugngooqnaiq. Ningi nuñgo gate pranyoqnsib wala bole bole gateq di jugoqnaib. Osib kolilei na nuñgo jejamu walatoqnaib. Gara wala ti dego jugoqnaib. Ingi ingi di laña jejamu qa wala. ⁴ Ningi nuñgo are miligi walatqab di bolequja. Are miligi aqa wala agiende. Ningi

are bole na sosibqa tamo ungasari kalil naŋgi lawo na gereinjroqniy. Are miligi aqa wala di Qotei aqa ɻamgalaq di tuləŋ boledamu. Wala di ugeqa keresai. ⁵ Agi Qotei aqa ungasari nami soqneb qaji naŋgi naŋgo are miligi degsib walatoqneb. Osib Qotei aqa kumbra boleq di sosib a qa tarijoqnsib naŋgo gumbuluŋ naŋgo sorgomq di soqneb. ⁶ Niŋgi Sara uniy. A na aqa tamo Abraham aqa anjam dauryoqnsiqa minjоqnej, “Ni ijo tamo koba.” Deqa ungasari, niŋgi Sara aqa kumbra di dauryosib kumbra bole yoqniy. Niŋgi ulaaib. Niŋgi kumbra bole yoqnqab di niŋgi Sara aqa aŋgro tiŋtiŋ sqab.

⁷ O tamo, niŋgi dego areqalo bole dauryosib nunŋo ɻauŋ naŋgi koba na geregere soqniy. Nunŋo ɻauŋ naŋgi tamo sai. Naŋgi uŋa. Naŋgo jejamu singila sai. Deqa niŋgi lawo na naŋgi kumbra bole bole osornjroqniy. Niŋgi qalie, nunŋo ɻauŋ naŋgi niŋgi ti koba na ɻambile gaigai sqab. Deqa niŋgi nunŋo ɻauŋ naŋgi geregereinjroqniy. Niŋgi kumbra degyqab di ingi bei na nunŋo pailyo getentqa keresai. Qotei a nunŋo pailyo quoqnqas.

Niŋgi gaigai kumbra bole yoqniy

⁸ Ariya e na ijo anjam endi kobotqa osiy niŋgi endegsi mernŋawai. Niŋgi kalil koba na geregere are qujaitoqnsib tamo ungasari kalil naŋgi qa duloqniy. Osib niŋgi segi segi qa qalaqalaiyo kumbra yoqnsib Kristen was naŋgi qa are boleinŋgoqnim nunŋo segi ñam aguq atoqniy. ⁹ Tamo qudei na niŋgi kumbra uge enqibqa niŋgi kamba olo naŋgi kumbra uge enjraib. Tamo qudei na niŋgi anjam uge mernŋibqa niŋgi kamba olo naŋgi anjam uge

minjraib. Niŋgi naŋgi qa endegsib pailyoqniy, “O Abu, ni na naŋgi boletnjrime.” Qotei a niŋgi degyqa osiqa metnejej. Deqa niŋgi degyibqa Qotei a kamba niŋgi boletnejgoqnqas.

¹⁰ Agi Qotei aqa anjam bei nami endegsib neŋgreŋyeb unu,
“Tamo bei a so bole sqa marsimqa a anjam uge bei maroqnaiq.

A gisan anjam dego maroqnaiq.

¹¹ A kumbra uge kalil torei qoreiyosim kumbra bole segi yoqneme.

Osim tamo unŋgasari kalil naŋgi koba na lawo sqa-jqa siŋgilaoqneme.

¹² Tamо unŋgasari naŋgi kumbra bole deqaji yoqn-qab di Tamo Koba a na naŋgi geregere taqtatnjroqnqas.

Osim naŋgo pailyo dego quetnjroqnqas.

Ariya tamo unŋgasari kumbra uge uge yeqnub qaji naŋgi Tamo Koba a na olo qoreinjroqnqas.”

Iga kumbra bole bole yimqa jeu tamo naŋgi na iga jaqatin egwab

¹³ O ijo was, niŋgi kumbra bole bole yqajqa siŋgilaoqnqab di tamo yai na niŋgi olo uegeugeingwas? ¹⁴ Bole, niŋgi kumbra bole bole yibqa tamo qudei na niŋgi jaqatin eŋgwab. Di unŋum. Niŋgi deqa areboleboleiŋgem. Tamo naŋgi dena niŋgi ula eŋgeqnub. Ariya ningi naŋgi ulainjraib. Osib are gulbeiŋgaiq. ¹⁵ Niŋgi nunŋo are miliqiŋ di Tamo Koba Kristus atsib soqniy. Soqniqbqa tamo qudei na niŋgi endegsib nenemŋgwab, “Niŋgi inŋgi bole kiye qa tarinjоqnsib deqa areboleboleiŋgeqnu?” Degsib nenemŋibqa

nin̄gi na kamba anjam kiyersib minjrqa oqnsib geregere are qaloqnsib minjroqniy. ¹⁶ Ariya nin̄gi anjam siŋgila na naŋgi minjraib. Nin̄gi Qotei ulaiyoqnsib lawo na naŋgi anjam minjroqniy. Osib nin̄gi gaigai Qotei aqa ɻamalaq di une saiqoji sosib Kristus aqa ɻam na kumbra bole bole yoqniy. Yoqnib jeu tamo agi nin̄gi misilinjeqnub qaji naŋgi nuŋgo kumbra di unsib jemainjrqas. ¹⁷ Deqa iga kumbra bole bole yoqnqom. Yoqnim Qotei a marim tamo qudei na iga jaqatin̄ egoqnqab di kere. Ariya iga kumbra uge uge yimqa tamo qudei na iga jaqatin̄ egwab di uge. Iga degyqasai.

Kristus a iga qa moisiq olo subq na tigelej

¹⁸ Niŋgi Kristus qa are qaloqniy. Kristus a une saiqoji sosiqa a une tamo naŋgo padalo sawa osiq naŋgo une qa moiyej. O ijo was, Kristus na nin̄gi joqsim Qotei aqaq oqwaqqa deqa osiq nin̄gi qa moiyej. A bati qujai qa moiyej deqa a olo moiqa keresai. A tamo bulyosiqa mandamq endi sonaqqa jeu tamo naŋgi na a qalnab moiyej. Moisiq olo subq na tigelosiqa a mondor ti soqnej. ¹⁹ Sosiqa moiyo sawaq aisiq dia mondor uge uge naŋgi Qotei aqa anjam palontosiq minjroqnej. ²⁰ Noa aqa bati qa mondor naŋgi di Qotei aqa anjam gotranyoqneb. Bati deqa tamo uŋgasari naŋgo kumbra uge tulaŋ kobaoqnej. Ariya Qotei a naŋgo une qa urur kambatnjrosaioqnej. A tarinosiq sokobaiyonaqa Noa a qobuŋ kobaquja gereiyej. Gereiyosiq koboonaqa tamo uŋgasari 8 segi qobuŋ gogetosib sonabqa awa koba bosiqya ya tulaŋ koba dej. Tamo uŋgasari 8 naŋgi di Qotei na eleŋej deqa naŋgi bole soqneb. ²¹ Ya di yawo anjam bul. Qotei

na naŋgi yaq dena elenej dego kere ningi ya na yanso onabqa Qotei a ningi elenej. Ya dena Qotei a nungo jejamu qaji jiga yansetŋgosai. Ningi yanso osib Qotei pailyonab a nungo pailyo di qusiqsa nungo are miligi qaji jiga yansetŋgej. Qotei a Yesus Kristus olo subq na tigeltej gam dena a na ningi elenej. ²² Kristus a laŋ qureq oqej deqa bini a Qotei aqa banj woq di awejunu. Deqa laŋ angro nangi ti laŋ qaji mondor kokba ti laŋ qaji singila ti kalil nangi Kristus aqa sorgomq di unub.

4

Iga gago areqalo namij uratqom

¹ Kristus na aqa segi jejamu osiqa jaqatinj koba qoboiyosiq moiyej. Dego kere niŋgi Kristus aqa kumbra di singila na dauryosib nungo segi jejamu osib jaqatinj qoboiyesoqniy. Ningi degiy. Di kiyaqa? Tamo bei na aqa segi jejamu osim jaqatinj qoboiyqas di a une uratqas. ² Osim a Qotei aqa areqalo segi dauryoqnqas. A aqa jejamu qa areqalo namij olo dauryqasai. ³ Ningi qalie, sawa bei bei qaji naŋgi kumbra uge uge yqajqa tulan arearet-nreqnu. Nami niŋgi dego nungo areqalo namij na walweloqnsib kumbra uge uge yoqneb. Sawa bei bei qaji naŋgo kumbra agiende. Naŋgi sambala kumbra yqajqa are prugnjreqnu. Qolo jigeeqnaqa naŋgi ya uge uyoqnsib alaŋkobaoqnsibqa nanari-oqnsib laqnub. Osib Qotei aqa dal anjam go-tranjoqnsib gisan qotei naŋgi binjinreqnub. ⁴ Nami niŋgi naŋgi daurnjrsib koba na kumbra uge uge

deqaji yoqneb. Ariya bini ningi kumbra di urate-qnub deqa naŋgi na ningi nuŋgoqnsib tulan̄ prugo-qnsib ningi misiliŋgeqnub. ⁵ Mondonj sawa bei bei qaji naŋgi di Qotei aqa ulatamuq di tigelosib naŋgo une kalil babtosib minjib a quqwas. Bati deqa Qotei na tamo ɻambile so qaji naŋgi ti tamo moreŋo qaji naŋgi ti peginjrqas. ⁶ Utru deqa Kristus a nami tamo moreŋo qaji naŋgi aqa anjam bole palontosiq minjroqnej. Tamo naŋgi di jejamu ti sonab Qotei na naŋgi peginjrej. Ariya mondonj naŋgi olo ɻambile osib Qotei bulosib mondor ti sqab.

Qotei a ningi wau segi segi engej

⁷ Mandam ti ingi ingi kalil ti koboqajqa batı jojomqo. Deqa ningi areqalo bole ti sosib nuŋgo kumbra kalil geregere taqatoqniy. Ningi degyqab di ningi Qotei pailyqa oqnsib geregere pailyoqnnqab. ⁸ E anjam kobaquja bei dego ningi endegsi mern̄git quiy. Ningi segi segi qa qalaqalaiyo kumbra yoqniy. Qalaqalaiyo kumbra dena une gargekoba kabutejunu. ⁹ Deqa Kristen was naŋgi nuŋgo talq boqnbqqa ningi naŋgi oqnsib geregere-injroqniy. Ningi naŋgi aqaryainjrqajqa asgingaiq. ¹⁰ Qotei a ningi kalil qa are boleiyosiq wau segi segi engej. Deqa ningi aqa wau tamo bolequja sosibqa aqa tamo ungasari naŋgi qa wauoqnsib aqaryainjroqniy. ¹¹ Ningi qudei anjam palontqa wau osibqa Qotei aqa anjam geregere palontoqniy. Ningi qudei tamo ungasari naŋgi aqaryainjrqqa wau osibqa Qotei na singila engimqa singila dena wauoqniy. Amqa wau kalil naŋgi yeqnub qaji di tamo ungasari naŋgi na unoqnsib Yesus Kristus aqa ñam

na Qotei biñiyoqnqab. Yesus Kristus a batí gaigai ñam koba ti siñgila ti sqas. Bole.

Kristus a jaqatinj qoboiyej dego kere iga jaqatinj qoboiyeqnum

¹² O ijo was bole, gulbe ugedamu ñamyuwo bulosiq nuñgoq beqnu. Niñgi deqa tulañ prugosib endegsib are qalaib, “Gulbe deqaji nami gagoq di brantosaioqnej.” Niñgi degsib are qalaib. Niñgi nuñgo areqalo Kristus qa bole singilateqnub kiyo sai kiyo di Qotei a tenemtqa osiq deqa gulbe qariñyeqnaqa nunqoq beqnu. ¹³ Kristus a nami jaqatinj qoboiyej dego kere niñgi jaqatinj qoboiyeqnum. Niñgi deqa areboleboleinjim soqniy. Yimqa mondonj Kristus a rian koba ti bran-timqa batí deqa niñgi olo tulañ areboleboleinjim sqab. ¹⁴ Niñgi Kristus aqa ñam ojejunub deqa tamo qudei na niñgi misilingwab di unjum. Niñgi deqa areboleboleinjem. Niñgi qalie, Qotei aqa Mondor rian ti unu qaji a na niñgi beterngejunu. ¹⁵ Ariya niñgi tamo ñumibqa kiyo, ingi bajinibqa kiyo, tamo nañgi ugeugeinjribqa kiyo, tamo bei aqa wau ugetibqa kiyo tamo qudei na unsib deqa jaqatinj engwab di kere engwab. Deqa ijo was, niñgi kumbra uge di yaib. ¹⁶ Niñgi ñam Kristen ojesoqniib tamo qudei na ñam deqa jaqatinj engwab di kere. Niñgi deqa jemaingaiq. Niñgi tulañ areboleboleinjim Qotei aqa ñam soqtoqniy.

¹⁷ Une pegiyo batí jojomqo deqa Qotei a namo-qna aqa segi tamo ungasari nañgi peginjrqas. Deqa iga qalieonum, tamo ungasari Qotei aqa anjam bole gotranjyeqnum qaji nañgi a na peginjrsim awai

tulañ ugedamu enjrqas. ¹⁸ Agi Qotei aqa anjam bei nami endegsib neñgrerjyeb unu, “Qotei na tamo uñgasari kumbra bole bole yeqnub qaji nañgi elenqajqa bañgi koba. Deqa iga qalieonum, tamo uñgasari Qotei qoreiyoqnsib une yeqnub qaji nañgi a na elenqajqa olo tulañ bañgi koba.” ¹⁹ Deqa ijo was, Qotei a are soqnim ningi qudei jaqatinj oqab di kere. Ningi nunjo segi jejamu osib Qotei aqa banq di uratosib kumbra bole bole yoqniy. Qotei a gago Abu. A segi na iga gereigej deqa a bati gaigai iga taqatgesqas.

5

Kristen gate nañgi na Qotei aqa tamo uñgasari nañgi geregere taqatnjroqnebe

¹ O Kristen gate kalil, e ningi anjam endegsi merñgawai. E dego gate. Kristus a jaqatinj osiq moinaqa e ijo segi ñamdamu na unem. Mondonj a olo rianj koba ti brantimqa bati deqa Qotei na lañ goge qaji ingi bole bole ningi e ti egwas. Deqa Kristen gate, ningi wau endegiyiy. ² Ningi Qotei aqa tamo uñgasari nañgi geregere taqatnjriy. Nañgi kaja bul unub deqa Qotei na nañgi joqsiqa nunjo banq di atej. Qotei na ningi wau di engej deqa ningi are bole na waquoqniy. Tamo qudei na ningi singila na waingibqa ningi deqa wau di ojaib. Ningi silali qa osib wau di ojaib. ³ Ningi nuñgo segi ñam soqtosib Qotei aqa tamo uñgasari nañgi ñiriñ na taqatnjraib. Qotei na nañgi joqsiqa nunjo banq di atej deqa ningi kumbra bole na ti lawo na ti nañgi taqatnjriy. Yimqa nañgi nuñgo kumbra di unsib ningi daurngqwab. ⁴ Ningi kumbra degyibqa

mondoj kaja nango Mandor Koba a laŋ qureq na brantimqa bati deqa ningi awai tulan boledamu oqab. Awai di ugeqa keresai. Gaigai sqas.

Iga gago segi walwel geregere taqatqom

5 O aŋgro wala, ningi Kristen gate naŋgo sorgomq di soqniy. O ijo was kalil, ningi nuŋgo segi ñam aguq atoqniy. Agi Qotei aqa anjam bei nami endegsib neŋgrenyeb unu, “Tamo uŋgasari naŋgo segi ñam soqteqnub qaji naŋgi Qotei na olo jeutnjreqnu. Ariya tamo uŋgasari naŋgo segi ñam aguq ateqnub qaji naŋgi qa Qotei a olo are boleiyeqnu.”

6 Deqa ningi nuŋgo segi ñam aguq atoqnsib Qotei singila ti unu qaji aqa sorgomq di soqniy. Yimqa bati kereumqa a na nunjo ñam olo soqtetjgwas.

7 Qotei a gaigai ningi qa are koba qaleqnu. Deqa ningi na nuŋgo gulbe kalil oqnsib Qotei aqa banq di uratoqniy.

8 Niŋgi nuŋgo segi walwel geregere taqatosib ñam atoqnsib soqniy. Laion naŋgi tulan lelenjoqnsib tamo ñumojqnsib uyeqnub dego kere nunjo jeu tamo Satan a gaigai tamo uŋgasari naŋgi padaltnjrqajqa ñamoqnsiq laqnu. **9** Deqa ningi Yesus qa nuŋgo areqalo siŋgilatoqnsib Satan gotranjyoqniy. Niŋgi qalie, niŋgi jaqatin eqnub dego kere Qotei aqa tamo uŋgasari sawa sawa kalilq di unub qaji naŋgi degsib jaqatin eqnub. **10** Qotei a iga qa are boleiyqajqa utru. A Kristus Yesus aqa ñam na ningi metnej deqa mondoj ningi Kristus ombla aqa riaŋ ti so bole gaigai sqab. Deqa ningi mandamq endi sokiñala jaqatin oqnsib koboamqa Qotei na niŋgi olo boletŋgosim siŋgilatŋgimqa niŋgi

gaigai singila na tigelesqab. ¹¹ Qotei a bati gaigai singila koba ti sqas. Bole.

Anjam mutu qudei

¹² Anjam truquyal a endi Sailas na e aqaryaibosiqa neñgrenyosiq nuñgoq qarinjqo. E qalieonum, Sailas a gago Kristen was bole. O ijo was, Qotei a ninji qa are boleiyeqnu. E nuñgo areqalo tigelteñgitqa aqa kumbra di ninji geregere ojsib tigelesoqniy. E aqa kumbra deqa are qalsim anjam endi neñgrenyonum.

¹³ Kristen was nañgi Babilon qureq di Qotei qa loueqnub qaji nañgi na ninji kaiyeinjgonub. Agi nañgi ninji ti Qotei na giltnej. Mak a degó ninji kaiyeinjwo. Mak a ijo angro bul. ¹⁴ Niñgi na nuñgo Kristen was kalil nañgi segi segi kundoqnjrsib qalaqlaiyo kumbra osornjriy.

Niñgi kalil Kristus beteryejunub deqa ninji lawo na soqniy. Bole.

**Yesus Aqa Anjam Bole 2014
The New Testament in the Anjam language of Papua
New Guinea, 2014 revision
Nupela Testamen long tokples Anjam long Niugini,
2014**

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Anjam

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2016-04-28

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

0eb339dc-c20a-5065-9483-338933d97585